

Er wordt door iedereen hard gewerkt aan het varroaprobleem

Tekst Chrys Charpentier

Het blijkt uit elk onderzoek weer dat de grootste oorzaak van wintersterfte varroa in combinatie met virussen is. Bijen@wur werkt hard aan een nieuwe brochure over varroa waarin de nieuwste inzichten verwerkt zijn en ook de uitkomsten van de Coloss-enquêtes (Prevention of Honey Bee Colony Losses). Het bekende driegangenmenu wordt geüpdatet.

Het Netwerk Bijengezondheid Nederland (NBN) onderzoekt elk jaar honderden monsters van dode volken. Hierbij wordt ook het varroabestrijdingsschema bekeken dat de imker heeft uitgevoerd. Het NBN spoort eventuele fouten daarin op en adviseert de imker daarna schriftelijk over hoe die te verbeteren. Arista-Bee Research is in samenwerking met verschillende teeltgroepen zoals de carnica- en Buckfastbij druk bezig om varroaresistentie bij de verschillende bijenrassen in te voeren. Ook de vereniging die zich bezig houdt met de zwarte bij is hier al een aantal jaren druk mee.

En toch hadden we afgelopen winter weer een recordhoeveelheid dode volken. Hoe komt dat toch? Ligt het aan de imkers?

Het blijkt dat de imkers wat betreft varroa moeilijk tot actie te bewegen zijn. Soms leggen ze de schuld bij externe factoren zoals 4G, 5G, hoogspanningsleidingen, gif spuitende boeren, klimaatverandering, verschalend landschap, maïsstuifmeel enzovoort. Een aantal van de genoemde oorzaken kunnen wel degelijk invloed hebben op het functioneren van een volk, maar het is niet de oorzaak van de sterfte. Er is genoeg wetenschappelijk onderbouwde kennis over dit onderwerp, maak hier gebruik van. We weten natuurlijk nog lang niet alles van varroa en de bestrijding, maar we weten heel veel wél. Lees de nieuwe brochure van Bijen@WUR eens goed door en pas de adviezen toe zoals ze beschreven zijn. Met vragen kun je altijd terecht bij de werkgroepen bijengezondheid van het NBN.

Er zijn imkers die jaar in jaar uit grote verliezen hebben en gewoon op dezelfde weg doorgaan. Sterfte kan iedereen overkomen, maar leer daar iets van. Laat de bijen onderzoeken, spelen andere ziektes een rol, welke maatregelen kun je nemen? Neem je varroabestrijdingsschema door met iemand, die kennis van zaken heeft, en kijk daar samen eens kritisch naar. Varroa bestrijden is hard werken. Je moet er het hele jaar aan denken en mee bezig zijn. Als je er pas aan denkt op het moment van inwinteren, ben je te laat. Als je verkreukelde vleugeltjes ziet, ben je te laat. Lees de gebruiksaanwijzing van mierenzuur, oxaalzuur en thymolproducten goed door. Pas ze toe zoals beschreven, op het juiste moment met de juiste dosering en tijdsduur. Wie

Gebruik nooit harde chemische middelen

deze middelen niet wil gebruiken, geen probleem. Er zijn meerdere biotechnische methoden waarbij geen of vrijwel geen van deze middelen gebruikt hoeven te worden. Ze zijn echter vaak wat ingewikkelder en wat minder geschikt voor een beginnend imker. Ook hier geldt, denk na bij wat je doet en hoe je het doet en waarom.

Gebruik in ieder geval nooit harde chemische middelen, deze geven vrijwel allen residuen in de was en honing. Hiermee gooi je ook de goede naam van alle imkers in Nederland te grabbel. Bovendien zijn er in meerdere landen problemen met het weerbaar maken van bijen, mijten zijn daar resistent geworden tegen bepaalde chemische middelen. Ook hier speelt verkeerd gebruik door de imkers een rol.

Resistentie

Varroaresistentie wordt vaak genoemd en twintig procent van de imkers denkt varroaresistente bijen te hebben. In het tweede jaar wordt dat echter vaak gelogenstraft. Ik denk zelf dat het percentage imkers met resistente bijen eerder bij een 0,2 procent ligt. Er wordt wel hard gewerkt aan resistentie door verschillende rasverenigingen via teelt en selectie. De Vereniging Carnica Imkers (VCI) heeft hier onlangs in samenwerking met Arista-Bee Research een nieuw initiatief toe genomen om resistente koninginnen beter te kunnen vinden en resistente darrenlijnen te telen die voor de verdere teelt van groot belang zijn. Dit zijn geen gemakkelijke zaken die rasverenigingen zomaar uit de mouw kunnen schudden. Het vergt veel werk van de

Iedereen werkt hard aan het varroaprobleem. Foto Canva- Kosolovskyy. Fotomontage Abe Maaijen

telers en de mensen die de koninginnen testen. Om bijvoorbeeld slechts enkele resistente darrenmoeders te vinden moeten er een honderdtal koninginnen getest worden. Voor dit soort topkoninginnen beschikbaar komen voor de doorsnee imker zijn we waarschijnlijk weer een aantal jaren verder. Toch ligt de uiteindelijke toekomst van

onbehandelde volken in deze teelt. Om tegen die tijd deze lijnen in Nederland goed in stand te houden, is de discipline van alle imkers van zeer groot belang.

Het blijft hard werken. ◆

La vie en rose, bleu, vert...

Tekst en foto's Jan de Heer, imker in Beemte Broekland

We waren net vertrokken van de camping Marie France in het dorp Aigueblanche (in Auvergne-Rhône-Alpes, Zuidoost-Frankrijk) toen ik op een veldje langs de weg deze gekleurde kasten zag staan. We waren op die weg al doorgereden, maar ik kon het toch niet voorbij laten gaan. Dus langs de vrij drukke weg even gestopt en teruggerend voor een foto. ◆

